

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΓΑΘΑ

ΠΛΑΙΣΙΟ

Το Μάιο του 2018, η Επιτροπή παρουσίασε την πρότασή της σχετικά με το νέο χρηματοδοτικό πλαίσιο και τον προϋπολογισμό της ΕΕ (2021-27). Λαμβάνοντας υπόψη τις σημερινές συγκυρίες – την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, τους δημοσιοοικονομικούς περιορισμούς των κρατών-μελών, τα νέα προγράμματα που αφορούν στην έρευνα και στην ανάπτυξη, στην άμυνα, στην ασφάλεια, στην τεχνολογία και στην κλιματική αλλαγή – καθίσταται σαφές ότι δεν θα υπάρξει επέκταση του προϋπολογισμού της Ένωσης και ότι οι παρεμβάσεις των χρηματοδοτικών μέσων θα πρέπει να εστιαστούν προς την χρηματοδότηση των «Δημόσιων Αγαθών», ώστε να ανακτηθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών προς τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα.

Τα «Δημόσια Αγαθά» είναι υποδομές ή υπηρεσίες που βελτιώνουν τη ζωή των πολιτών και από τις οποίες μπορούν να επωφεληθούν όλοι οι πολίτες. Αποτελούν το καλύτερο μέσο για την επίτευξη συμβιβασμού μεταξύ των κρατών που συνεισφέρουν στον προϋπολογισμό της Ε.Ε. και αυτών που είναι αποδέκτες, προκειμένου να διασφαλιστεί η μελλοντική χρηματοδότηση της Πολιτικής Συνοχής στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα.

Τα δύο βασικά χαρακτηριστικά της έννοιας των «Δημόσιων Αγαθών» είναι η "μη ανταγωνιστικότητα" και ο "μη αποκλεισμός". Αυτό σημαίνει ότι η κατανάλωση ενός δημόσιου αγαθού μπορεί να γίνει από πολλά άτομα, χωρίς να συνδέεται με τη χρηματοδοτική συνεισφορά του χρήστη. Για παράδειγμα, οι υπηρεσίες που σχετίζονται με την ασφάλεια (αστυνομία, δικαιοσύνη, άμυνα), την υγεία (δημοτικά ιατρεία), τις υποδομές (μεταφορές, τηλεπικοινωνίες, εκπαίδευση, υγεία) ή την πιστοποίηση (ταυτοποίηση, κτηματολόγιο, τήρηση των προδιαγραφών) μπορούν να θεωρηθούν ως «Δημόσια Αγαθά».

Με γνώμονα το επόμενο πολυετές χρηματοδοτικό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Π.Ε.Δ.Α. διεξήγαγε μια έρευνα, τον Ιούλιο του 2018, με σκοπό να καταγράψει τις υποδομές και τις κοινωνικές υπηρεσίες που μπορούν να θεωρηθούν ως «Δημόσια Αγαθά». Μετά την έρευνα, οι εξής δράσεις καθορίστηκαν ως προτεραιότητες για τα επόμενα έτη: η ενίσχυση των τοπικών κέντρων για κοινωνική δράση και των παιδικών σταθμών, η δημιουργία νέων κέντρων αποκατάστασης (λογοθεραπεία, εργοθεραπεία, κλπ), τα κέντρα ψυχικής υγείας, καθώς και τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για παιδιά με αναπηρίες.

Τοποθέτηση του δικτύου ELISAN

Στο σημερινό ευρωπαϊκό πλαίσιο, όπου από τη μια μεριά τα κράτη-μέλη εφαρμόζουν προγράμματα λιτότητας και από την άλλη οι πολίτες αμφιβάλλουν όλο και περισσότερο για το ευρωπαϊκό σχέδιο, το ELISAN εκτιμά ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην κοινωνική δράση. Για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, μέλη του ELISAN, **η κοινωνική πολιτική πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο της πολιτικής συνοχής** κατά τη διάρκεια της επόμενης προγραμματικής περιόδου, διότι είναι απαραίτητη για μια θετική και ρεαλιστική προοπτική της Ευρώπης του αύριο.

Για το ELISAN, **η εφαρμογή μιας ουσιαστικής πολυεπίπεδης διακυβέρνησης θα συμβάλλει σε αποτελεσματικές κοινωνικές δράσεις**. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα, ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους, να συμμετέχουν ενεργά στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή και στην αξιολόγηση των κοινωνικών πολιτικών.

Μετά την τρέχουσα συζήτηση σχετικά με τις χρηματοδοτικές προοπτικές της Ένωσης, μας δίνεται η εντύπωση ότι πρέπει να επιλέξουμε μεταξύ της πολιτικής συνοχής και της γεωργικής πολιτικής, μεταξύ του Νότου και της Ανατολής, **μεταξύ του κοινωνικού παράγοντα και της ανταγωνιστικότητας**. Το ELISAN πιστεύει ότι βρισκόμαστε **μπροστά σε λάθος διλήμματα**. Στην πραγματικότητα, όλες αυτές οι πολιτικές είναι απαραίτητες και πρέπει να συγκλίνουν προς έναν κοινό στόχο: **τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών**.

Για το λόγο αυτό, το ELISAN αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να παρουσιάσει 10 συγκεκριμένες προτάσεις:

1. Η κοινωνική δράση πρέπει να θεωρηθεί ως **παράγοντας προϊόντος** για ολόκληρη την Ευρώπη και ως **επένδυση** προς τους πολίτες.
2. Πρέπει να υποστηριχθούν οι πρωτοβουλίες που αποβλέπουν στην **προαγωγή των ίσων ευκαιριών** και στην αντιμετώπιση όλων των μορφών φτώχειας και διάκρισης.
3. Λαμβάνοντας υπόψη τις δημογραφικές αλλαγές, που οφείλονται της γήρανσης του πληθυσμού, είναι αναγκαίο να ενισχυθούν οι δράσεις **για τους ηλικιωμένους, για την απασχόληση των νέων και για την αλληλεγγύη μεταξύ γενεών**.
4. Πρέπει να ληφθούν πρωτοβουλίες που θα βοηθήσουν τους πολίτες **να συνδυάζουν την επαγγελματική με την οικογενειακή τους ζωή**.
5. **Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα Δημόσια Κοινωνικά Αγαθά**, ως κατεξοχήν εργαλεία για την αντιμετώπιση των νέων κοινωνικών προκλήσεων, που είναι ικανά να λειτουργήσουν και ως ισχυρός μοχλός για τη βελτίωση της βιωσιμότητας και της εδαφικής συνοχής στην Ένωση.

6. Η στήριξη της κοινωνικής δράσης και των Κοινωνικών Δημόσιων Αγαθών πρέπει να ενταχθούν στις νέες κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

7. Η μελλοντική εδαφική συνεργασία πρέπει να προωθήσει την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων μεταξύ των Τοπικών Κέντρων για την Κοινωνική Δράση, των πόλεων και των περιφερειών, ώστε να βελτιστοποιηθούν οι κοινωνικές στρατηγικές και να ενισχυθούν οι συνέργειες για την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών.

8. Να ενισχυθούν τα Τοπικά Κέντρα για την Κοινωνική Δράση και οι τοπικές αρχές, έτσι ώστε να μπορούν να διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλο στην συνεργασία και στην εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών, καθώς και στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού κοινωνικού πυλώνα.

9. Να διευκολυνθεί η πρόσβαση των τοπικών φορέων στα χρηματοδοτικά μέσα με σκοπό την προώθηση των κατάλληλων και βέλτιστων λύσεων.

10. Να εφαρμοστεί η έννοια της "ενεργούς επικουρικότητας", ώστε να προσδιοριστούν καλύτερα οι επενδυτικές προτεραιότητες, και να βελτιωθούν οι κοινωνικές αναπτυξιακές στρατηγικές.

Μασσαλία, 14 Νοεμβρίου 2018